

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXV.

V Celovec, 17. novembra 1906.

Štev. 46.

Današnja številka obsega 6 strani in ima prilogo: „Slov. Tehnik“ št. 5.

Volilna reforma in koroški Slovenci.

Govor drž. poslanca dr. Vouška v seji državnega zbora dne 8. novembra.

„Visoka zbornica! Izjavljam z vso odkritosrčnostjo, da odobravam demokratično načelo, na katerem temelji volilna reforma in katero se izraža v splošni in enaki volilni pravici.

To načelo more mogočno vplivati na državni ustroj in povzročiti velik prevrat v naših javnih zadevah.

Dosedanje zastopstvo interesov in razredov se v celoti odstrani in temelji države se postavijo na širše stališče. Velike množice ljudstva se pritegnejo k zanimanju za javno življenje v veliko večji meri, kakor je bil dosedaj slučaj.

Ko se je dosedaj moglo opazovati, da so široki krogi prebivalstva bili za javne posle brezčutni, smemo upati, da se bodo po novem volilnem zakonu vsi ljudski sloji udeleževali javnega življenja, da se bodo vsi veliko bolj zanimali za javne zadeve, (Prav res!) in da se s tem odprejo milijoni novih žilic, novih pritokov, ki morejo privajati državi novega življenja, nove moči k novim izpodbudam in tako okrepiti celokupni državni ustroj.

Načelo volilne reforme je potemtakem gotovo dobro; vpraša se le, kako se je v predležečem zakonskem načrtu uresničilo.

Ko je bivši ministrski predsednik baron Gautsch predložil ta zakonski načrt visoki zbornici, je govoril dolg govor, v katerem je tudi pomembno izjavil, da bo nova, na podlagi volilne reforme izvoljena zbornica podala natančno sliko narodnostnih in socialnih razmer v Avstriji.

Mi vsi vemo, da more le popolnoma čisto zrcalo podati čisto sliko.

Ali na Gautschevem zrcalu se kažejo razni temni madeži, ki deloma temnijo, deloma pa kalijo slike, ki bi jih moralo njegovo zrcalo pokazati čiste.

Jaz se bom omejil le na to, da splošno govorim o onih temnih madežih, ki so predmet naših pritožb, kolikor tičejo moje ožje domovino

Štajersko in Koroško, pri čemer izjavljam, da je po mojem mnenju vsak slovenski poslanec „ipso fakto“ upravičen, toliko časa govoriti o naših bratih na Koroškem in zastopati njihove koristi, dokler poštena volilna postava ne omogoči, da bo končno vendarle moglo nad 100.000 koroških Slovencev enkrat odposlati svoje samostojne zastopnike v to visoko zbornico.

Največja in ob enem najbridkejša pritožba tiče koroške Slovence.

Ob zadnji ljudski štetvi se je naštel na Koroškem okroglo 90.000 Slovencev in 270.000 Nemcev. Koroška s skupnim prebivalstvom 360.000 duš je dobila 10 poslancev, da pride na okroglo 36.000 prebivalcev po eden poslanec.

V resnici je število koroških Slovencev veliko večje, kakor pa ga najaja uradna statistika. Ob raznih prilikah se je že v visoki zbornici razlagalo, da se je pri zadnji ljudski štetvi ravnalo precej sumarično in da se je očitno za Nemce vpisalo vse one Slovence, ki znajo nemški, ali pa vsaj velik del njih, kajti drugače bi bilo nemogoče, da bi se bilo moglo dognati po štetvi župnih uradov najmanj 120.000 Slovencev.

Ali vzemimo za podlago uradno določeno število 90.000, in vsak učenec ljudske šole lahko izračuna, da mora 90.000 Slovencev dobiti najmanj dva poslanca, če pride na Koroškem že na 36.000 prebivalcev eden poslanec.

Ali Slovencem na Koroškem se je privolil samo eden poslanec in še tu se je volilni okraj tako uredil, da se že danes bahajo koroški Nemci, da nam bodo odvzeli tudi ta edini mandat že pri prvi volitvi. Vse ostalo slovensko ozemlje pa se je razdelilo v posamezne dele, katere so prideljali večjim nemškim okrajem, da Slovenci v njih ne morejo priti nikdar do veljave.

Ko slavijo predlogo, da se je potrudila po mogočnosti ustvariti narodnostno enake volilne okraje, se to gotovo ni zgodilo na Koroškem.

Namen, zamašiti usta koroškim Slovencem, je jasen, in ravno tako očitno je tudi končni namen, ponemčiti na ta način koroške Slovence, povzročiti njihovo narodno smrt.

Krivica, ki naj se prizadene koroškim Slovencem, tako zelo boče v oči, da je nemogoče, da bi se je ne moglo opaziti.

Ne čudim se, ako politična stranka stori kako krivico z namenom, da si okrepi svojo po-

litično moč. Politične stranke, bi rekel, uživajo pravzaprav predpravo, da nastopajo v svrhu okrepitve svoje lastne moči bolj ali manj krivično nasproti drugim strankam, ker končno v politiki ne odločuje pravica, temuč moč. Čudim se pa, da je mogla naša vlada sestaviti tako predlogo in da jo more zagovarjati v visoki zbornici.

Ministri, ki predstavljajo vlado, so prisegli, da bodo varovali postave in čuvali pravico. Vlada se torej nikakor ne more zenačiti s kako politično stranko visoke zbornice. Ministri so s prisego zavezani čuvati pravico. Zato moram začudeno vprašati, kako more vlada vzdrževati in zastopati to za koroške Slovence tako zelo krivično predlogo, ki zamore koroške Slovence v narodnem oziru zadaviti.

Način, kakor se je ravnalo s koroškimi Slovenci, je evropski škandal, kateremu je težko najti enakega.

Nadalje govori govornik o krivicah, ki so se zgodile štajerskim Slovencem ter zaključi:

„V obeh deželah se čutijo Nemci dovolj močne, da pritisnejo Slovence k tlom, in zato rezko odklanjajo mirno rešitev prepornih vprašanj. Znani rek: „Biti Nемеc, se pravi, biti pravičen“, že davno več ne velja nasproti nam Slovencem. (Priznanje.)

Slovenci nismo dovolj močni, da bi si mogli sami priboriti svoje pravice. Prizivam se torej na pravni čut visoke vlade, ki je vendar s prisego obljubila, da bo čuvala pravico; obračam se na visoko zbornico, posebno na večkrat izkazano vzajemnost slovenskih poslancev iz severa države in jih prosim, da podpirajo naše pravične zahteve in pomagajo predlogom, ki jih bomo v tem zmislu predlagali v podrobni razpravi, do zmage.

Ako se nam izpolnijo naše gotovo skromne zahteve, bo celi slovenski narod z veseljem pozdravil volilno reformo. Ako pa se nam ne izpolnijo, bo štajerskim in posebno koroškim Slovencem v nezno breme. V nadi, da se bodo omenjene izpremembe dale uresničiti v podrobni razpravi, bom glasoval za prehod v podrobno razpravo.“ (Odobranje.)

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Podlistek.

Loretanski zvonovi.

(Češki spisal J. Neruda. Preložil Danimir.)

Nekoliko sto let ali morebiti še več je temu, kar je živela v „Novem mestu“* jako uboga vdova. Kaj ji je pomagalo to, da je bila delavna in štedljiva, ko pa je imela toliko otrok!

Vsakdo ve, da imajo loretanski stolpi mnogo zvonov, prav toliko je imela i ta vdova otrok in nazivala je radi tega svojo deco „loretanske zvončke“. A takrat ti zvonovi na stolpu še niso igrali lepih pesmi, pozvanjali so le v posameznih delih dneva; večji izmed njih vsako uro, manjši pa vsako četrt. Vdova je rekala, da delajo njeni zvončki doma ravno tako, večji baje še dočakajo, a manjši hočejo vsak trenotek nekaj. Edini zaklad uboge vdove je bila svotica srebrnjakov, katerih pa je bilo zopet ravno toliko, kakor njenih otrok. Dobila jih je nekoč od bogate botre, a spravila jih je skrbno za svojo deco, vsakemu enega za spomin.

Nastala pa je v Pragi nalezljiva bolezen. Razažala je najbolj med ubogim ljudstvom, katero je trdilo v svoji veliki brezupnosti, da so to povzročili bogatini, da bi odpravili ubogi del ljudi.

Končno je doletela ta nesreča tudi rodbino vdovino. Zbolel je najstarejši deček. Mati je skoro obupala, kajti ljubila je vso svojo deco z enako ljubeznijo in ni pomislila na to, da izgubi

* Predmestje v Pragi.

obenem z detetom del skrbi in truda. Zdravnika ni mogla plačati in vedela je tudi, da imajo itak vsi preveč posla, da bi mogel priti kateri k njeni deci. Ni trajalo to niti dve uri, in dete je odšlo na pot do onega sveta. Nesrečna mati je videla, da ni več pomoči, odprla je skrinjico s srebrnimi penazi, vzela največjega ter šla z njim do Lorete. Kmalu je zazvonil največji loretanski zvonov, dete je ugasnilo — bila je to njegova smrtna pesem.

Takrat so vozili mrtvaški vozovi celi dan po Pragi, nakladali pri vsaki hiši mrtvece, in ko so bili polni, peljali so jih do velikih jam, izkopanih na pokopališču. Drugi dan po smrti deteta je šla uboga vdova za enim teh mrtvaških vozov, da bi vedela vsaj to, v kateri jami bode spavalo njeno dete. Ko pa se je vrnila zopet domov, našla je drugo svoje dete, ljubeznivo svetlolaso deklico, od boleznii čisto razpaljeno kakor rožo. Jedva ste minuli dve uri, in mati je korakala z drugim srebrnjakom v Loreto.

Tako je šlo naprej dan za dnevom, srebrnjak za srebrnjakom je izginjal iz skrinjice in v Loreti je zadel vedno manjši in manjši zvonček.

Mati je bila vsled same obupnosti že čisto topa, nemo je korakala za mrtvaškim vozom in z mirodvora se je vračala še tiše, da bi drugemu umirajočemu storila zadnjo uslugo. Iz njene globoke nemosti jo je vzbudila šele smrt poslednjega in najmlajšega deteta, ki še niti govoriti ni moglo. Ko je zazvonil najmanjši loretanski zvonček, mislila je mati, da ji mora počiti srce. Spremljala je še poslednje svoje dete k večnemu počitku, in ko se je vrnila, začutila je, da

se je lotila tudi nje bolezen. Legla je na posteljo, na kateri je umrlo celo njeno bogastvo.

Tu je ležala uboga vdova, onikoder pomoči, niti toliko ne, da bi ji kdo podal kapljico vode. Edina njena uteha je bila, da vsaj ne preživi dolgo svoje dece.

Neizrečena vročina je razpalila celo njeno telo; končno je čutila, kako se neka čudna onemoglost loteva vseh njenih udov, in kako otrpneva ud za udom.

„Ah, draga moja deca“, je vzdihnila, „jaz sem vam poslušala, ali meni nikdo ne posluži, vam sem pustila zvoniti, kdo pa bo meni dal zvoniti?“

Jedva je to dogovorila, zazvonili so vsi loretanski zvonovi, njih srebrni zvoki so postajali vedno močnejši in močnejši, doneli so tako milo in krasno, kakor bi prepevali sami angelci nebeški.

„To so dušice mojih detet“, je zašepetala umirajoča vdova in umrla.

Od tega časa pojo loretanski zvonovi.

Smešničar.

* Eden kakor drugi. Prvi igravec: „Zdaj ste me obrali ravno za dva forinta, pa vam jih moram dolžen ostati, ker nimam kar nič denarja pri sebi.“ Drugi igravec zavpije ves razjarjen: „To je pa res grdoba, igrati pa brez denarja; — kako pa naj plačam zdaj jaz svojo ceho?“

* Mesar žene po cesti dva vola. Nekdo ga sreča ter ga povpraša: „No, kam pa, vi trije?“ — „Mimo četrtega!“ odgovori mesar.

Naročujte edini koroški slovenski list »Mir«!

Kaj hočemo?

II.

Da si nismo popolnoma zaupali, kdo bi tajil. Hvala Bogu, da je nekaj boljše postalo. Nam duhovnikom se je vsaj hotelo očitati, da smo premalo narodni, mi pa goli narodnosti nismo prav zaupali. Namesto očitanja rajši pripoznajmo, da smo bili res nemarni ali mlačni, da nismo svoje dolžnosti še izpolnili ne narodnjaki ne duhovniki, da se je še premalo kuril v narodu narodni in verski ogenj, da imamo še vsi dosti dela. Ne izgovarjaj ali zagovarjaj se nobeden: Jaz delam, agitiram le za vero, verski časopis, za narodnost se ne trudim. Pa tudi ne reci nobeden: Jaz sem samo naroden, delam le za narodnost itd.! Bom nekaj povedal.

Bil je slovenski župan kriv, da Slovenci nismo dobili imenitne zmage, ki bi bila tudi katoliška zmaga. V nevolji je narodnjak očitil narodnemu duhovniku: Vi pravite, da je treba za vero agitirati, ali ni . . . ski župan dober kristjan in je vendar nasprotnikom pomagal k zmagi. To imaš. Duhovnik je molčal. Kdo reši uganko? Zakaj se pa ni pri onem županu delalo za narodnost? Ali bi bilo izdalo, kdo ve! Ali se je za vero agitiralo? Ali je res dober kristjan? Ali pozna dolžnosti krščanskega moža v javnem življenju, ali kaj bere, ali pa je navaden kristjan, ki se malo briga za krščansko politiko? Verno ljudstvo, ali ni to difamacija vere, krščanstva? Kje je krščanska misel, duh, dejanje, življenje? Proč s preprirom, treba nam je narodnega in verskega mišljenja, dela. Mi živimo z dušo in in telesom skupaj, hkrati. Zakaj se ne prepriamo, ali nam je desno ali levo oko, uho bolj koristno, desna ali leva roka bolj potrebna? Zato, ker z obema očesoma (ušesoma) boljše vidimo (slišimo) itd. Ne mislimo si dati oslepiti očesa, zamašiti ušesa, ne desnega ne levega, odrezati ne roke ali noge, ne desne ne leve. Kurimo vsi skupaj eno skupno narodno krščansko ognjišče, tako bomo narod vneli, zanetili velik ogenj. Naj so drva iz različnega gozda, da je le ognjišče eno! Zediniti se moramo na podlagi ljubezni. Kdor narod ljubi (kaj sicer narodnjak hoče, pomeni?), mu bo hotel koristiti. Če je pa brat v potrebi, pa mu lepo slovensko govoriš, slovensko pesem zapoješ, daš pa nič, ne pomagaš, ko bi mogel, je goljufija tvoja ljubezen do naroda, tvoja narodnost.

Kaj pa, če dobimo danes vse narodne pravice, uradnike, učitelje slovenske, matrike, napise! Kaj bomo počeli jutri? Začeli se bomo mesariti med seboj, kakor se že zdaj radi pikamo in grizemo. Menda je dobro, da imamo zunanjšega sovražnika, da sebe ne napadamo. Z lepo pisano kupico brez kapljice nisem zadovoljen. Slovenski jezik mi je samo lepa posoda. Kaj bi torej dali v lepi posodi milemu narodu? Mislim, da krščansko, zdravo, krepko omiko. Tedaj na to delajmo! Pustili pa ne bomo, da tačas, ko se borimo za narodne pravice, naš narod versko, нравno propade. Sicer pa smo ljudje različni, enemu je bolj lastno narodno delo, drugemu versko. Nam duhovnikom mora že po poklicu versko biti prvo. To mora umeti vsak narodnjak. Dva trgovca sta, eden prodaja pobožno blago, drugi posvetno, vsak svoje blago hvali, pa noben drugega ne obrekuje, zaničuje, oba sta dobra prijatelja.

Koroške novice.

Pozor, Slovenci v Rožu! Kakor naznanja sobotni „Arbeiterwille“, se vrši v nedeljo, dne 18. t. m. ob 10. uri dopoldne v Svečah pri Adamu shod, na katerem bo govoril vodja kranjskih socialnih demokratov, sodrug Etbin Kristan. Isti dan se vrši ob 5. uri popoldne enak shod v Glinjah pri Dremlju, na katerem bo govoril tudi Kristan. Slovenski kmetje in slovenski delavci, udeležite se teh shodov v najboljšem številu, da pošteno in odločno zavrnete iz svojih krajev agitacijo breznarodnih in brezverskih socialnih demokratov. Rož je last slovenskega kmeta in slovenskega delavca in to našo posest moramo braniti z vso odločnostjo proti naskokom naših sovražnikov. Vemo že naprej, da se bodo socialni demokrati na vso moč sladkali našim ljudem, da bi jih pridobili zase, ali pomnite, da so bili ravno socialni demokrati tisti, ki so pri zadnjih dopolnilnih državnozbornih volitvah pomagali nemškemu nacionalcu do zmage proti Slovincu Grafenauerju. Socialni demokrati so bili, ki hočejo odpraviti iz naših šol krščanski nauk, da bi se naši otroci odgojili brez vere, kakor teleta na paši. To so tisti, ki ustanavljajo podružnice „svobodne šole“ in agitirajo za ločitev sv. zakona. V narodnem in verskem oziru so naši najhujši nasprotniki, in s takimi

ljudmi naj bi se pošteni Slovenec bratil?! Nikdar ne! V nedeljo povejmo tem ljudem, da nimajo ničesar iskati med nami! Seveda bi jim bilo všeč, da bi jim naš delavec nosil svoje krvavo prisluzene krajcarje, da bi polnil njihove blagajne s svojim denarjem, a zato bi mu odvzeli ravno ono, kar mu je najsvetejše, narodnost in vero. Ne, tako neumen ni slovenski kmet in slovenski delavec, da bi šel na lim takim kričačem. V nedeljo jim bomo povedali, kar jim gre, in prepričani smo, da jih bo za vedno prešla želja, vsiljevati svoje breznarodne in brezverske nemnosti našim ljudem. Mi že vemo, česa nam je treba, mi že dobimo svojo izobrazbo in drugo potrebno v naših slovenskih društvih, in bomo vsako tako socialdemokratsko kukavičje jajce vrgli iz naših gnezd. Ne s surovo silo, kakor je navada pri socialnih demokratih in nemških in nemčurških hajlačih, temveč z mirno pa odločno besedo jim bomo povedali, da hoče biti še nadalje Slovenec na svoji zemlji svoj gospod!

Podporno društvo za slovenske dijake koroške v Celovcu je imelo dne 24. vinotoka 1906 svoj občni zbor pod predsedstvom g. podpredsednika dr. J. Brejca, ki se je v iskrenih besedah spominjal rajnega prvega društvenega predsednika stolnega prošta g. Lamb. Einspielerja. Iz poročila blagajnikovega povzamemo, da ima društvo 15 ustanovnikov, izmed katerih je g. Franjo Hrašovec, c. kr. okrajni sodnik v pokoju, vplačal že dve celi ustanovni; rednih članov je 62, podpornikov 66, podpirancev 9. Ustanovniki so vplačali K 1580—, redni udje in podporniki K 1377'86; vseh dohodkov je bilo torej K 2957'86. Podpor se je razdelilo K 800—, upravnih stroškov je bilo K 152'17; vseh izdatkov torej K 952'17. Razpolagalo se je samo z doneski rednih članov in podpornikov, torej je prebitka K 425'69, dočim je vsa ustanovna nedotakljivo naložena. — Blagajnikovo poročilo se je odobrilo. Občni zbor je potem izvolil mesto † prošta L. Einspielerja in g. dr. Arnejca, ki je izstopil vsled preselitve v Ljubno, gg. prof. Tomo Schrey-a in prof. dr. Jak. Sketa odbornikoma, gg. Iv. Kramarja in V. Legata pa pregledovalcema računov. — Z vzklikom je izvolil občni zbor prvim častnim članom prezasluznega g. Fr. Hrašovca v Gradcu. Odbor je v seji dne 30. vinotoka 1905 izvolil za podpredsednika g. prof. dr. J. Sketa, vzela z obžalovanjem na znanje odpoved g. J. Hochmüllerja, ki se je preselil v Trst, in na njegovo mesto poklical v odbor č. g. župnika Fr. Katnika na Brnci. Potreba je velika — pomoč nujna! Vsak dar se hvaležno sprejme po Ljubljanski kreditni banki in po blagajniku prof. Apihu in potrdi v „Miru“ ali tudi posebej.

Zbornik civilno pravnih zakonov. Iz omenjene knjžice ponatiskujemo razpis justičnega ministra z dne 29. vinotoka 1850 na tedanje višje deželno sodišče v Celovcu, ki se glasi: „Na poročila višjega deželnega sodišča z dne 10. in 17. oktobra 1850, s. 2960 in 3078, in z ozirom na poročilo generalne prokurature v isti stvari se veleva višjemu deželnemu sodišču tako: Načelno ni na Kranjskem in v slovenskih (windischen) okrajih Koroške imeti za sodni jezik samo nemški, temveč tudi slovanski (slawisch) jezik. Zapisniki v kazenskih stvareh z obdolženci in pričami naj se torej pišejo v slovanskem jeziku, ako zna tisti, kogar je zasliševati, samo ta jezik, ter pri tem je privzemati tolmača po členu 169 in 210 k. pr. r. samo tedaj, kadar i sodnik i zapisnikar ne umeta jezika onih, katere je zaslišati. Upošteva-joč pa po višjem deželnem sodišču in po generalnem prokuratorju opisane razmere se dovoljuje, da se zapisnik sestavi samo v nemškem jeziku in da se njegova vsebina zaslišanemu glasno prečita (vorzulesen) v slovanskem jeziku, kadar so zaslišavati samo slovanskega jezika zmožne osebe, ako sodnik nima zapisnikarja, ki bi tudi znal točno (fliessend) pisati v slovanskem jeziku, in s pogojem, da i sodnik i zapisnikar umeta jezik zaslišavanega. Ob takih primerih je v zapisniku izrecno opomniti, da se je ravnalo po tem predpisu in pa vzrok, zakaj se zapisnik ni mogel pisati v slovanskem jeziku.“ — Tako se je ukazovalo pred več kakor pol stoletjem, vsakdo pa ve, kako se dandanes dela pri naših sodnijah!

Kje se dobe slovenske užigalice? Marsikdo je že popraševal, kje se v Celovcu dobe slovenske užigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Da bodo odslej vsi vedeli, kje jih je dobiti, povemo, da jih prodaja tudi celovski nemški trgovec Zier. Mož je sicer hud nemški nacionalc, ali slovenskim strankam, ki pri njem kupujejo, pa prav rad preskrbi tudi užigalice družbe sv. Cirila in Metoda. On jih sicer sam nima v zalogi, ker bi to bilo vendarle preveč, ali pošlje pa ponje drugam, ako jih njegovi odjemalci zahtevajo. Zierov nemški nacionalizem torej cvete le bolj v občinskem odboru, v prodajalni smo pa tudi „bindiš“, ako to zahteva „kšeft“. Heil!

„Štajerc“ se „gifta“. Jej, jej, kako se je vendar razkvakala ptujška „giftna krota“, ker ji je „Mir“ pošteno stopil na njen šnopsarski trebuh. „Miru“ očita, da caplja za židom, za brezvercem in brezdomovincem lažnivi in predrzni švindler, katerega plačujejo prvaški popi za sramotno delo hujskanja in napadanja. I, seveda, zato je sedaj „Arbeiterwille“ žid, brezverec in brezdomovinec, ker napada „Štajerca“, pred enim letom pa je bil še najsvetejši evangelij za tistega, ki mu sedaj pravi tako. Ne vemo, kdo je večji švindler, ali tisti, ki se je tekom par let prelevil iz Nemca v „slovenskega“ socialnega demokrata in iz tega zopet v nemčurja, ali kdo drug. Vsa jeza in rohnenje ptujške „giftne krote“ nam je le v zabavo. Naj le kriči in se prijema za svoja lastna dolga ušesa in pere svoje lastne in svojega duševnega očeta umazane škandale. Pa kaj, zamorca ne boš opral, črn je in ostane črn, in tako tudi ptujška „giftna krota“ ne bo nikdar oprala svojih gnusnih madežev. Naj se le nalaže kaj, ji bomo že dali vetra, da bo pomnila.

„Štajerc“ proti „Miru“. Že zadnjič smo povedali „Štajercu“, da naj sam skrbi za svoje dolgove, katerih ima črez svoja ušesa, in sedaj zopet piše, da je „Mir“ „spufan.“ Ne piše pa nič o tem, kar smo mu mi povedali. Naj nam le odgovori na to, kje je naberačil in „spufal“ onih 4000 kronic, katerih je imel primankljajala. Naj le pove, kje se je vse beračilo in „feh-tarilo“, da so za silo zamašili velikanske luknje v „Štajerčevi“ vedno prazni blagajni. Ptujške „šnopsarne“ že niso več toliko nesle, zato pa le beraško malho na hrbet in hajdi fehtat k „ljubim nemškim bratom“, za „štram dajč gesint“ ptujško giftno kroto, da bi še nadalje mogla razlivati svojo gnojnico po poštenih Slovincih. Tako je bilo pri „Štajercu“, kateri je bil, kakor se je nekdo izrazil, že popolnoma pripravljen za crko in so mu že dajali poslednji — šnops. Napufane in sfehtane kronice so mu zopet dale eno leto „žganjarskega življenja.“ Torej le mirno, nemčurški šnopsar!

Nekaj strašnega. Dva meseca bo že, ako ne več, kar je v Grebinju gostilničarka Lučovnik odpovedala prostor za slovenski politični shod, a nemški listi so to stvar nekoliko „ocirali“ in objavili „slavnemu“ občinstvu šele minoli teden. Za njim pa je dne 11. novembra šele pricapljala ptujška „giftna krota“, ki pravi: „V grebinskem trgu je vladal leta in leta mir med Nemci in Slovinci. Združeno so delali za povzdigo gospodarstva in vse je bilo zadovoljno. Potem pa so nastopili pod vodstvom prvaškega duhovna tisti hujskači, ki hočejo Koroško na stališče Kranjske pripraviti. In ako so pometali pametni možje (to je menda ona gostilničarka?) te hujskače iz tega, storili so prav. Zdaj kriči „Mir“, naj ne gredo ljudje več v Grebinj. Ali vse to kričanje porodi le smeh, kajti tako daleč še nismo, da bi švindlerji in zbesneli popi komando vodili.“ — O, groza, sedaj smo pa panani! Radovedni smo le, ali se je ta dopis zlegel v Grebinju ali pa le v uredništvu „giftne krote“. Ako je dopis res iz Grebinja, potem ga priporočamo Slovincem iz Grebinja in okolice, da naj ga dobro preberejo in tudi zapomnijo: bodo vsaj vedeli, kakšni imenitni ljudje so v Grebinju, ki znajo metati Slovence iz svojih prostorov. Sicer naj pa le vpijejo o švindlerjih in zbesnelih popih, oslovski glas grebinskih pristašev šnopsarske „giftne krote“ ne pride do nebes. Ako pa je to pismo pisano v uredništvu „Štajerca“, no, potem pa tako vemo, da od tamkaj ni pričakovati drugega kakor laži in obrekovanja.

Duhovniške in cerkvene stvari. Medgorje. (Cerkveno petje.) Kako milo gane človeka lepo petje, zlasti pa še cerkvene žalostinke! In naši pevci so pa tudi zato. Posebno Martinčeva hiša je v tem oziru mnogo storila! Martinčev Jurij orgla že 62 let in Martinec tudi precej dolgo. Zadnji je nas na spomin vernih duš presenetil. Pevci so zapeli: „Glejte, kako umira“ (Mohorjeve pesmarice II. zvezek, str. 206). Lepe besede, krasen napev, velikanski vtis! In k temu še ono umirajoče piano . . . Bog vam vsem plati vaš trud! In drugod? Vse drugo, le petje ne! — Galicija. (Umeščanje) novega g. župnika V. Čecha se je vršilo v nedeljo, dne 11. listopada nad vse slovesno. Osem duhovnikov in velikansko število ljudstva je bilo pričča slovesnemu činu. Novemu gospodu želimo obilo božjega blagoslova.

Borovlje. V nedeljo dne 11. t. m. je bil v Borovljah semenj, ki je bil zelo dobro obiskan. Promet je bil velik, ker so vsled praznika prihiteli ljudje od blizu in daleč na semenj.

Medborovnica. Pri nas se je vršil pred kratkim v neki gostilni zanimiv dogodek. Neki gorjanski Lipšov Honzej, ki pride iz svojega goratega brloga pogosto razsajat v naše rožanske gostilne, je namreč slovesno predstavljal navzo-

čim gostom nemčurskega župana, ki mora po njegovem mnenju stolovati zanaprej na medborovniškem občinskem prestolu. Vidno je bodočemu nemškutarskemu županu, ki je že prej dovolj „zmazan“, rastla mast, sline so se mu cedile po občinskem prestolu in greben mu je rastle, da je začel poviševati samega sebe, druge pa je zasmehoval in jim predbacival, da so berači, da ničesar nimajo. Toda, glej kaka sreča za „Franca“! „Ti pa boš za župana“, je šnila enemu izmed navzočih gostov v glavo, in potrdil je „zmazanega Franca“ županom — s par klofutami. To je bilo torej slovesno umeščevanje bodočega medborovniškega nemškutarskega župana, ki bo ostalo nam vsem, ki smo bili navzoči, posebno pa „obirmanemu“ dobro v spominu. Francej, Franca, ki se tako šteješ; ne bodi preveč „zmazan“, ne bodi predrzen, ne pravi drugim, da ničesar nimajo, če so tebi tudi že drugi s svojo zapuščino in svojim premoženjem pomagali na noge. Vsega se človek lažje izogne, kakor beraške palice. Vidi se, da si se že dosti nasrkal nemškutarske omike. Shrani jo zase, sicer se zna prigoditi, da te jih še par doleti, česar ti ne želijo tvojim očetom in tebi iz srca hvaležni medborovniški cigani.

Ždovlje pri Glinjah. Pred kratkim je bil pri nas komisar za pregledovanje bikov g. Jož. Krasnik p. d. Košičev Pepček ali na novo krščen p. d. „Štefandvorec“. Potrdil je p. d. Tomaževega bika. Kot izvedenec mu je „mastidiral“ g. živinozdravnik Zavadič iz Borovelj.

Vernberg. V zadnji številki „Mira“ smo čitali dopis radi šole na Strmcu in zopet enkrat spoznali sadove slavljene „fortšrita“ v vernberški občini. Vernberška občina ima pač res izredno srečo, kamor se človek ozre. Če bi šel po naši občini od Stakorč in skoz do Vinar, ali od Podravelj do Umbara, in če bi te za ta pota obsenčila neka nadnaravna moč, da bi videl vse tiste kozle okrog sebe, katere je ustrelila naša občinska in sploh nemčurska uprava, bi si mislil, da je za nas napočil tisti čas, v katerem so živel pradedi Nemcev, takoiimenovani Germani, ki so se menda tudi od samih kozlov redili, samo da so oni upoštevali le divje, naši pa najbolj mastne duševne. Sicer je res grozen škandal, da se slavna vlada toliko boji za šentjursko šolo, ampak bodite potolaženi, dragi šentjurski, kajti bogve kaj niste na slabšem, ali imate učitelja, ali ga nimate. Saj veste dobro, da vam dajejo same take ljudi za učitelje, katerih drugod ne morejo rabiti, ali pa, katerim je nemčurska modrost že vzgojila molje in metulje v glavi, da pridejo malo na sveži zrak k Sv. Juriju, kjer se takih boleznih lahko iznebijo. Krivico pa le delate našemu zaslužnemu, v blagodejnem delu osivelemu županu, da mu očitata, da za šolo niti koraka ne naredi. Pomisliti morate, da ima Oraš v občinski pisarni, kakor tudi pri drugih zadevah navado, da najbolj nujnih stvari ne spravi izpod rok prej, da že malo „smdrjijo“. Če pa začnejo že enkrat pošteno smrdeti in pride stranka vprašat, češ, kako je z njeno stvarjo, ji da naš slavni Oraš vse modrosti polni odgovor, katerega je govoril že tisočerm osebam, namreč: „Nčamore narediti,“ ali pa „Tiho bodi, pa plačaj“. Mi pa mislimo, da se vlada morda zaradi tega brani dati na Strmec učitelja, ker se boji, da bi se šentjurski otroci preveč ne naučili in na zadnje še bolj „brihtni“ postali, kakor je naš Oraš.

Gorje v Zilski dolini. Večkrat imam priložnost opazovati, da marsikateri bralec „Mira“ ponavlja, da ne prinese zadnji čas „Mir“ prav nič novic iz našega kraja. Zato prosim za objavo sledečih vrstic. Z veseljem poročamo, da smo dobili po jako težkem pričakovanju in silnem boju zopet dušnega pastirja. Le kratko časa ga imamo, pa smo jako zadovoljni z njim, ker je tudi v vsem natančen v svojem poklicu. Mi pa moramo tudi skrbeti, da lepih naukov ne bomo samo radi poslušali, ampak se tudi ravnali po njih. Pa tudi za narodnost se bo g. provizor, kakor upam, pošteno brigal. Ali povedal bi mu rad, da se naj ne briga preveč, ker kakor sem slišal, da že preskrbujejo nekega variha, ki naj bi pazil, da se naše slovensko katoliško izobraževalno društvo „Zila“ „ne pregreši“. Imeli so zato neko zborovanje. Nekaj je moralo biti, ker je bil neki hajlovec pri občinskem uradu zaradi našega društva tako razburjen. Hvala mu za toliko skrb!

Žrelec. Da lutrovska „Bauern-Zeitung“ hvali tudi katoliške duhovnike, dozda kaj takega še nismo bili vajeni. In zakaj hvalijo gotovi gospodje iz Žreleca g. Bachmayerja? Morda zaradi tega, ker je katoliški duhovnik? O ne! Tudi njim je katoliški duhovnik deveta briga, a hvalijo ga zaradi tega, ker jim ni stopal na prste, da je pustil delati, kar so hoteli, ker je itak dobro vedel, da pri tako neumnih in neolikanih ljudeh nobena beseda nič ne pomaga. In da se je dotični duhovnik menda večkrat zgražal nad

gotovimi gospodi, ki „hecajo“ in agitirajo, mu radi odpustimo, ker vemo, da je hotel s svojo grajo le malo potolažiti večkrat preveč razburjene žrelske „gospode“. Tega seveda ne vedo, kako se je izrazil enkrat o slavnem „fajerberu“. Nato vzdihuje „slavni“ dopisun v „B. Z.“, da bi bilo mnogo takih duhovnikov, in z vero bi bilo takoj boljše. Da, vprašamo te, ti dopisun v „B. Z.“, ali ste se res že poboljšali v verskem oziru, odkar je bil v Žrelec g. Bachmayer? Kolikokrat ste pa bili pri njegovi maši, kolikokrat pa slišali njegovo pridigo, akoravno je pridigoval v nemškem jeziku? Ostali ste isti, kot ste bili. Vam je za božjo službo in za vero toliko kot za lanski sneg, in bodi božja služba v slovenskem ali nemškem jeziku! Tako pisarjenje je hinavsko, in ti dopisun se sploh kaj rad skrivaš! Na koncu vzdihneš še enkrat prav globoko, da bi bila božja služba v nemškem jeziku, ker je v Žrelec baje veliko nemških družin. Seveda če zahajajo te nemške družine tako rade v cerkev kakor družine žrelskih „gospodov“, naj pošlje tedaj mil. knez in škof namesto enega dva ali še več nemških duhovnikov v Žrelec. Bog daj „pobožnemu“ Žrelec čvrstega duhovnika, ki se tudi žrelske „gospode“ ne bo bal!

Velikovec. (O „Narodni šoli.“) Vsem našim dobrotnikom in slovenskim rodoljubom veselim srcom naznanjamo, da je naša „Narodna šola“ v kljub vsej nasprotni gonji in njenemu težavnemu stališču novo šolsko leto prav častno začela. Na novo je vstopilo jako veliko, namreč 60 otrok, nasproti pa je odpadlo v mestno nemško šolo v Velikovcu samo 11 otrok. Po posameznih razredih je v prvem razredu 47 otrok, v drugem 70, v tretjem 56 in v četrtem 36, skupaj 208 otrok. Po spolu je 64 dečkov in 145 deklic. Po okoliših je iz velikovškega okoliša 127, iz vovberskega 45, iz želinjskega 9, iz šmarješkega 10, iz škocjanskega 15, iz tinjskega 2, in iz dobrolskega 1 otrok. Tudi naš internat se častno obnese, je ves z gojenkami napolnjen, dokaz, kako ga zna ceniti naše slovensko ljudstvo. Vseh gojenk skupaj je 28, in sicer jih 15 pohaja našo šolo, 13 večjih gojenk se pa poučuje v ženskih ročnih delih in v kuhanju. Prosilo je za sprejem še več večjih deklic, žal jih radi pomanjkanja prostora zdaj še nismo mogli sprejeti, obljubili smo jim pa sprejem v bližnji prihodnosti. Tako naša šola enako obmejni trdnjavi z vztrajnostjo izvršuje prevažno narodno-kulturno delo, naj tedaj slovenski rodoljubi tudi nadalje z vsemi močmi podpirajo prekornostno našo družbo sv. Cirila in Metoda, ki nam šolo vzdržuje, in naj se je spominjajo ob vsaki priliki sosebno na shodih, veselich in prijateljskih sestankih!

Velikovec. (Pamet se jim je zmešala.) Že zadnji „Mir“ je omenil ustanovitve protiverskega društva „Svobodna šola“ v Velikovcu, in objavil tri zglede, kako izborni je kanonik Dobrovca zavračal Angererja in Rieseja. Toda nasprotni protestantski časopisi sedaj v zadregi trdijo ravno nasprotno. Na nesramen način lažejo in satansko zavijajo resnico. Niti enega zglede, kako se je govorilo, ne objavijo, ampak same gole trditve, s katerimi se pa človek „z lastnim mišljenjem“ ne more zadovoljiti. Naj pridejo z dokazi na dan, kakor je storil to „Mir“. Kakor že zadnjič, tako tudi danes navedemo še dva slučaja, kako se je nasprotnike zavrnilo. Socijaldemokratski vodja Riese je govoril: „Mi hočemo vzgojiti ljudi z lastnim mišljenjem (Leute mit eigenem Urteil).“ Dobrovca ga je zavrnil: „Gospoda moja, tudi mi hočemo vzgajati take ljudi in jih tudi vzgajamo, dokaz temu je današnji shod; če bi mi ne bili vzgojili ljudi z lastnim mišljenjem, bi danes ne bilo tukaj stranke, h kateri se prištevate, bi morali biti vsi na naši strani.“ Živela Riesejeva logika, s katero se tako bahajo nasprotni časopisi, ker po Riesejevih besedah bi se taki ljudje z lastnim mišljenjem odgojevali šele v „Svobodni šoli“. Drugi slučaj Riesejeve logike: Dobrovca je trdil, da so po mestih najslabši otroci, ker nimajo take verske vzgoje, kakor na kmetih. Riese je temu pritrdil, češ, da je to popolnoma umljivo, ker starši vsled dela v tovarnah itd., ne utegnejo otrok tako vzgajati, kakor bi bilo potrebno. Nato mu Dobrovca odgovarja: „Ravno s tem ste se, g. Riese, sami ujeli; če otrok nima prilike, da bi se doma vzgojil, kakor treba, kje pa si potem naj pridobi potrebne verske nauke, ako ne v šoli; če pa odpravite krščanski nauk, kaj potem?“ To je drugi slučaj Riesejeve logike, katero imenuje „Kärnt. Wochenblatt“ naravnost „ätzend“! Živel „Grandlogikus“! In kljub temu še bobnajo sedaj protestantski časopisi v svet, da se je Dobrovca blamiral. Slovenci, ki imate zdrave misli, sodite sami, kdo ima prav!

Velikovec. (Za Riese-jem „Bauernzeitung“.) Riesejevo svetovno logiko posnema tudi „Bauernzeitung“. Smejati se moramo, zraven

pa strmeti nad velikansko neumnostjo, ko beremo v št. 45 omenjenega protestantskega časopisa v dopisu iz Velikovca sledeče: „Kakor ni bilo nikoli nobenega sovražnika vere in religije in ga tudi ne bo —, ravno tako tudi „Svobodna šola“ ni sovražnica vere. Svobodna šola noče ničesar drugega, kakor združiti prostomisleče ljudstvo v obrambo interkonfesionalne šole —, ona („Svobodna šola“) je nasprotnica zlorabe vere v šoli in na prižnici v svrhu pouka —. Ničesar nimamo zoper duhovnike in vero! Spoštujemo prvo, kakor priznamo tudi npravstveno vrednost druge (vere). Mi smo zadnji, ki hočemo izobčiti duhovnike in vero iz šole. Toda mi nočemo dati svojih otrok nobenemu popu (Pfaffe) v odgojo; zakaj njih vera nima nobene npravne (sittliche) moči, in se protivimo vsled klerikalnega pritiska izdanim prisilnim odlokom in naredbam glede udeležitve verskih vaj, deloma ker so te naredbe ustrežljivih oblasti eklatanten prestopok členu 14 državnih temeljnih zakonov, deloma ker te odredbe ne nameravajo povzdigniti npravnosti (Sittlichkeit) naše mladine.“ — Da, to so zgodovinarji in učenjaki! Kdo se ne smeji temu, da vera ni imela nikoli sovražnikov. Kaj pa pravijo milijoni mučencev? Kaj pa so bili krivoverci in pogani, če ne zagrizeni sovražniki katoliške vere? Prosta šola ni sovražnica vere, vendar pa hoče imeti „interkonfesionalno“, to je šolo brez vsakega krščanskega nauka. Kako se pa to ujema? „Interkonfesionalna“ šola, pa vendar: „Mi nismo zadnji, ki hočemo duhovnike in vero iz šol izobčiti.“ To uganko naj nam reši „Grandlogikus“ Riese! Tudi nam je nerazumljivo, kako morejo biti naredbe za verske vaje v nasprotju s členom 14 državnih temeljnih zakonov, ki se vendar glasi: „Nihče se ne sme siliti k udeležitvi verskih vaj, če ni podložen drugi postavno priznani oblasti.“ Ta postavno priznana oblast je deželni šolski svet, ki je izdal tako naredbo. Bog daj norcem pamet! Ubogi bralci, ki jih protestantski časopisi tako farbajo! In take časopise berejo tudi katoličani in Slovenci, in so celo naročeni na nje. Žalostno! Dalje beremo v istem članku: „Dajte nam zopet duhovnikov in učite naše otroke zopet v duhu Kristusovem.“ Kaj do sedaj ni bilo dobrih duhovnikov, in ali so se otroci učili v drugem, kakor Kristusovem duhu? No, taki, ki niti ne vedo, koliko je božjih zapovedi, in ne razločujejo med osebo in napako, nas ne bodo učili, in v kakem duhu naj poučujemo otroke! Končno še omenimo, da se „Bauernzeitung“ jezi, da se je prebral pastirski list zoper „Svobodno šolo“ in zameri Dobrovca, da je na shodu branil vero. Torej tako daleč smo že, niti braniti bi ne smeli več tega, za kar smo poslani. Če obstoji vsa velikanska blamaža kanonika Dobrovca v tem, da je branil vero, in to se povzame iz omenjenega članka, potem mora biti kanonik Dobrovca le vesel, da so se pred njim na ta način blamirali vsi brezštevilni branitelji vere vseh časov, torej: vsi svetniki, goreči papeži, škofje in duhovniki s Kristusom vred!

Moderni barbarizem v Velikovcu. Kakor pred dvema letoma, tako so zopet letos zadnji petek, dne 9. t. m., pobrali na mestnih ljudskih šolah slovenske katekizme in „Zgodbe sv. pisma“. Pobiral jih je celo učenec 5. razreda Majdič. To je novodobna pedagogika. Učenec pobira knjige, ki jih razdeli katehet; kako mnenje pa morajo potem otroci imeti o katehetu. Fej taki pedagogiki, ki so jo žrli na učiteljsku z veliko lopato. Slovenski jezik niti besedi nima, da bi mogel prav imenovati tako ravnaje. To je **barbarsko, tiransko, surovo, roparsko.** Pruski barbari ubijajo poljskim otrokom s palico, z ječami in drugimi takimi lepimi sredstvi nemški krščanski nauk v glavo. To je prostost, ki diši po „Svobodni šoli“. In nemški „Herrenvolk“ še hoče biti na vrhuncu kulture! Fej vas bodi, take kulturonosce! „Barbarski“ Rusi so poljskim otrokom v novejšem času dovolili, da se smejo učiti v svojem materinem jeziku. Nemci pa, ki so požrli vso kulturo, ravnajo nasprotno. Ne za širjenje kulture, ampak za ponemčevanje se jim gre. Naše državne poslance pa pozivljamo, da radi takega barbarskega postopanja in teptanja členu 19 državnih temeljnih zakonov pošteno nastopijo. Tako pozivljamo tudi gosp. Grafenauerja, da jim v prihodnjem deželnem zboru pove take, kakoršne zaslužijo. Hajl nemški kulturi!

Velikovec. (Kako znajo krščanski nauk.) Na shodu pri Lasniku so se nasprotniki sklicevali na ljubezen do bližnjega. Kanonik Dobrovca je odgovarjal, da katoliška vera uči, da se ne sme sovražiti osebe, pač pa hudobijo. Učenjak Angerer pravi nato: „Radoveden sem, kako je mogoče sežgati hudobijo, ne da bi bolelo tudi osebo.“ G. Angerer, idite se v ljudsko šolo učiti krščanskega nauka! Pri shodu društva „Lipe“, je socijalni demokrat Streit rekel, da je 12, reci

dvanajst božjih zapovedi. Če otrok v prvem razredu ljudske šole tega ne ve, dobi pet. Dobro mu je odgovoril kolar J. Čarf: „Vi jih še deset ne spolnujete, kaj šele dvanajst.“ Potem pa še pravijo, da krščanski nauk ni potreben v šoli. Če bodo taki starši učili svoje otroke krščanskega nauka, potem bo še dvanajst zapovedi premalo.

Velikovec. Zvest svojemu poslu, namreč pobijanju šip, hoče ostati znani velikovski hajlovec Kupic. Česar se je učil na „Narodni šoli“ v Št. Rupertu, to je porabil zadnjo nedeljo v velikovškem „Narodnem domu“, ko je pobijal v notranjih prostorih, to je v veliki dvorani šipe. Da, kanonik Dobrovč je imel čisto prav, da je na shodu pri Lasniku poudarjal, kako potrebna je vera in verska vzgoja v šolah.

Velikovec. Izobraževalno društvo „Lipa“ je imelo zadnjo nedeljo 11. t. m. svoje prvo mesečno zborovanje v prostorih „Narodnega doma“. G. župnik Treiber je govoril zelo zanimivo o protestantizmu, kako se je ta kriva vera začela in širila tudi po Koroškem, in kako se je izvršila protireformacija. Drugi govornik, g. Dobrovč, je odgovarjal na napade nasprotnikov povodom zadnjega protiverskega shoda pri Lasniku in zavračal laži v nasprotnih protestantskih časopisih, ki napadajo vero in katoliške duhovnike. Burno pritrjevanje in ploskanje je sledilo vsakemu govoru. Omeniti moramo tudi, da so se pritepli tudi nekateri mlečnozobi velikovski fantalini, ki jih sicer skoro nikoli ne vidimo v „Narodnem domu“, in ki so trdili, da ne razumejo slovenski. To vse pove, da so prišli z namenom, da bi delali zgago. Ves čas, zlasti med drugim govorom, so neslano klicali vmes. Ker se jim po društvenih pravilih ni moglo dati besede, se je začel prepir, ki se je nehal s tem, da smo vse postavili na „frišno“; drugi smo se pa še veselili in mastili pri mastni Martinovi goski. Nasprotniki smo le prostovoljno spustili v zborovalno dvorano misleč, da se bodo obnašali dostojno. Toda prihodnjici tudi tega ne bomo več trpeli pri društvenih zborovanjih. Društveni shodi so za pouk, ne pa za prepir velikovških od Slovencev živčih mlečnozobih nemškutarjev.

Št. Lipš. Uboge verne duše so tudi ubogim dobre. Že na praznik vseh svetih zjutraj zgodaj in na dan vseh vernih mrtvih so pred cerkvijo čakali z vrečami in koši reveži iz drugih krajev, glasno moleč. Iz Kaple bilo jih je kakih 20, ker tam zaradi toče ni kruha. Pri nas je to čudno, da nimamo beračev, ubogih, ki nimajo kruha in obleke, pa ne manjka. Dobro je za berače, da delitev ni povsod obenem in tako morejo vsaj 2 ali 3 kraje obhoditi. — Dobili smo novega podučitelja, ker je menda zavoljo pomanjkanja Slovencev gospod Fleiss bil nenedoma prestavljen v Kazaze. Čudno res, da je nam v Št. Lipš (!) poslal slavni koroški deželni šolski svet Nemca za učitelja v drugi razred, kjer so vendar tudi slovenski otroci. Slava taki pedagogiki! Prišel pa je naš učitelj kot novinec naravnost iz Galicije. Zna poljsko. „Jaz tudi znam poljsko,“ pošalil se je kmet, „saj sem poljanec, morda bo nam pa koj šlo skupaj.“ Jaz bom takoj naročil poljsko slovnico in začela se bo pri nas — mislim da po želji c. k. dež. šolskega sveta — panslovanska propaganda. Gospod učitelj pa ni mislil drugače, kakor da pride na nemško šolo. Bil je že en Nемеc tukaj, ki je imel dobro voljo, bil drugače dober učitelj, priljubljen, celo petje šolskih otrok v cerkvi je on vpeljal, a čutil je za nesrečnega, prosil je sam proč. Sicer je pa prestavljeni učitelj v šoli bil tak Nемеc, da še moliti lani ni več hotel slovenski, češ: Šola je nemška (ne utrakvistična?!), meni ni treba slovensko znati, kako pridem do tega, da bi molil slovensko?

Golovica pri Pustrici. Novi zvon v Golovici se blagoslovi v nedeljo dne 18. novembra. Zvon tehta 14 centov.

Prevalje. (Naše šole.) V naši občini imamo tri šole, in sicer enorazrednico na Fari, dvorazrednico na Lešah in nemško šestrazrednico na Prevaljah. Prvi dve ste dvojezični ali utrakvistični ter podrejeni nemški šoli v Prevaljah. V šoli na Fari se poučuje slovensko in nemško, v prvem razredu na Lešah se poučuje tudi slovensko in nemško, a v drugem pa samo nemško. Ker ostanejo otroci v prvem letu komaj dve leti, smemo po vsej pravici vprašati: ali more učitelj, oz. učiteljica v prvem razredu čudeže delati? Ali more v dveh letih otroke poleg slovensčine toliko nemško naučiti, da bi mogli popolnoma razumeti nemškega učitelja, ko se na nemški šoli v štirih ali petih letih niti eno ne doseže? Slovenci smo res nadarjeni in prekašamo, kar se učenja jezikov tiče, vse druge narode, ali kar je preveč, pa je preveč. In v drugem razredu ostaneje oz. smejo ostati otroci tudi samo eno leto ali k večjemu dve leti, in potem

hajdi eno uro daleč v Prevalje v četrti razred. Ali znajo kaj ali nič, po tem se ne vpraša. Enako se godi v šoli na Fari. Otroci ostanejo tam 2 ali 3 leta in potem morajo hote ali ne hote v tretji ali četrti razred na Prevalje, malo zavoljo pomanjkanja prostora, malo pa, da se odtegnejo prej ko mogoče slovensčini. Vprašamo, ali bi ne bilo bolj pripravno in otrokom bolj ustrezno, ako bi se napravila samostojna trirazrednica na Fari in trirazredna šola na Lešah, v katerih bi bili 4, oziroma 6 oddelkov, in v Prevaljah namesto sedanje šestrazrednice, v kateri sta dva 4. razreda, petrazrednica, kakor pa otroke proti volji njihovih staršev siliti tako daleč v šolo? Nikakor ne smemo misliti, da je našim otrokom 6. razred neobhodno potreben. Če se šolarji le naučijo slovensko in nemško pisati, brati in računati, in kar je najbolj potrebno, krščansko živeti, in te reči se naučijo ravno tako dobro, če ne še bolje, v dvo- ali trirazrednici nego v šestrazrednici, potem smo lahko zadovoljni. Prostora za šole je na Fari in na Lešah zadosti, in vseeno je, ako plačuje občina tukaj ali tam najemnino od šol, in upamo, da nam bo šlo tudi slavno grofovsko vodstvo v tem oziru na roko. V imenu staršev otrok prosimo torej, da bi slavni šolski in občinski svet v tem oziru kaj ukrenil. Obenem pa prosimo in zahtevamo, da bi se na šoli v Prevaljah vsaj v 1. in 2. razredu tudi slovensko poučevalo. To ni zahteva slovenskih, temveč tudi nemških staršev, ki sami zatrjujejo, da je dobro, če otroci znajo oba jezika. In poleg tega je vendar v tej šoli komaj desetina Nemcev. Od enega ali dveh si pač vrli Prevaljčani ne bodo dali komandirati.

Prevalje. Naš g. dohtar se kot „südmarkovec“ jako trudi, da bi napolnil südmarkovsko blagajno s slovenskimi beliči. Nastavil je namreč v nekatere gostilne südmarkine nabiralnike. Imena teh gostiln danes še zamolčimo. Gosp. dohtarju pa povemo, naj bode zadovoljen, ako njega s slovenskimi krajcarji redimo, za „šulferajn“ in „südmarko“ pa Slovenci res nič nimamo denarjev.

Leše pri Prevaljah. Za učiteljico nismo dobili g. Hermine Reiser, kakor je „Mir“ poročal, temveč gospodično Augustin.

Pojasnilo o Ceres-dobitkih. Tovarna jestvin Ceres je razpisala natečaj dobitkov v znesku 15.000 kron. Veliko gospodinj je mislilo, da morajo iznajti nove jedi, da dobe dobitke. To je popolnoma napačno. Od 15.000 kron je določenih samo 2800 kron za nove recepte, z ostalimi 12.000 kronami se nagrade recepti starih jedi, ki se prirejajo namesto z živalsko s Ceres-jedilno mastjo. Tvrdkje je namreč posebno ležeče na tem, da napravi iz izkušenj vseh vrlih gospodinj, ki rabijo Ceres-jedilno mast, novo kuharsko knjigo, iz katere se lahko nauči vsaka gospodinja vse jedi pripravljati s to mastjo.

Iskrena prošnja.

Letos bo obhajala naša narodna šola „desetletnico svojega obstanka, katera slavnost se bo združena z običajno božičnico vršila na kvaterno sredo dne 19. decembra t. l. Vse je oskrbljeno, da se bo ta pomenljiva slavnost izvršila najsijajnejše. Da bomo pa tudi letos mogli naše uboge otroke z obualom in razno potrebno obleko primerno obdarovati, obračamo se zopet zaupljivo do preblagih src vseh slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj z iskreno prošnjo, naj nam blagovolijo tudi letos poslati darove v blagu, posebno pa v denarju. Da bo pa č. šolskim sestram, ki imajo itak že z vajami in s pripravljanjem otrok za slavnost jako veliko posla, pripravljala dela z nakupovanjem in razvrstitvijo darov olajšana, dostavljamo še drugo ponižno prošnjo, namreč da nam blagovolijo darove prav kmalu poslati. Vsem preblagim dobrotnikom se že v poprej za vso njihovo dobrotljivost zahvaljuje.

V Št. Rupertu pri Velikovecu, dne 13. listopada 1906.

Vodstvo „Narodne šole“.

Prijateljem koroške zgodovine!

Štajerski Slovenci so ustanovili pred štirimi leti „Zgodovinsko društvo“ v Mariboru, ki naj proučuje zgodovino štajerske dežele in priobčuje zgodovinske razprave. To koristno društvo vabi zdaj Korošce, da stopimo z njim v zvezo, da raziskujemo preteklost naše dežele, ki je bila nekdanje središče in glava vseh slovenskih pokrajin in ima zatorej za minule dobe naše zgodovine silno važnost. Štajersko društvo nam hoče za članke o koroški zgodovini odpreti predala svojega „Časopisa“ in hoče sprejeti v svoj odbor tudi člana iz Korotana. O tem se bode ukrepalo že na pri-

hodnjem občenem zboru, ki se vrši koncem tega meseca v Mariboru. Zato vabim nujno vse gospode, ki se zanimajo za zgodovino naše dežele in našega naroda in hočejo po svojih močeh pospeševati njeno razjasnjevanje, da mi izvolijo sporočiti to tekom prihodnjih dni, da bode mogel letni zbor v Mariboru sklepati o dotični spremembi društvenih pravil. Že prvi snopič novega letnika „Časopisovega“ bode obsegal spis o Koroški in životopis imenitnega koroškega rodoljuba iz izbornega peresa.

V Celovcu, dne 14. listopada 1906.

Prof. Jos. A. Pih.

Društveno gibanje.

Glinje. V področju slovenske čitalnice v Glinjah prirejani I. izobraževalni klub se je prav izvrstno obnesel. Udeležilo se ga je 18 udov čitalnice. Zanimanje za ta klub je veliko in so vsi udeleženci enoglasno zahtevali, da se mora vršiti ta velepomembni klub vsako nedeljo, ne pa vsakih 14 dni, kakor se je bilo sklenilo na občenem zboru čitalnice. To je veselo znamenje in jasen dokaz, da se Slovenci za izobrazbo zanimamo in to tembolj, ker se nam v ljudskih šolah ali boljše povedano v ponemčevalnicah vsaka izobrazba zabranjuje. Slovenski Rožani! Še je čas, da si sami pomagamo! Zato pa na delo za obrazbo! Na svidenje v II. „izobraževalnem klubu“, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo dne 18. t. m. ob 1/4. uri popoldne v čitalničnih prostorih pri Cingelcu na Trati!

„Za naroda slavo, korist in prosveto delajmo skupno z ljubeznijo vneto!“

Odbor slovenske čitalnice.

Vabilo k shodu slov. kršč.-soc. delavskega društva za Podljubelj in okolico, kateri se vrši v nedeljo, dne 25. novembra, v prostorih Kajzerjeve gostilne Podljubeljem. K obilni udeležbi vabi vse člane in somišljenike odbor.

„Slov. kršč.-soc. bralno društvo za Škocijan in okolico“ priredi v nedeljo, dne 18. listopada t. l., popoldne po blagoslovu v gostilni „pri Majarju“ v Škocijanu mesečno zborovanje z navadnim sporedom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dobrlavas. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 18. novembra, mesečno zborovanje s predavanji in petjem v novih, lepih društvenih prostorih, v „Narodnem domu“. Člani in prijatelji društva, pridite v velikem številu! Odbor.

Globasnica. (Zborovanje.) Izobraževalno društvo ima prihodnjo nedeljo, dne 18. novembra, svoje redno zborovanje v Šoštarjevi gostilni ob 3. uri popoldne po popoldanski službi božji. Spored: Pozdrav predsednika. 2. Poučni govor: Zgodovina in pomen rimskega mesta nekdanj in sedaj. 3. Petje in slučajni nagovori. K obilni udeležbi vabi načelnštvo.

Globasniško izobraževalno društvo napravi v nedeljo 25. t. m. v Št. Lipšu pri Habnerju v Kršnivasi veselico, pri kateri bodo šentlipiški fantje igrali igro „Sanje“. Pred veselico bo zborovanje kat. političnega društva. Prideta govornika iz Celovca in Velikoveca. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina za igro je 20 vinarjev, da se nekoliko poplačajo stroški za kupljeni oder.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Libuče in okolico napravi v nedeljo, dne 18. t. m., ob treh popoldne v gostilni „pri solncu“ svoj letni občni zbor. Na sporedu: več govorov, volitev novega odbora, razni nasveti. Po zborovanju prosta zabava, pri kateri sodelujejo vrli šmihelski pevci. K obilni udeležbi vabi odbor.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je vpeljala nove jako lične nabiralnike. Nabiralnik je podoba prosečega otroka, ki nosi na tablici napis: „Mal položi dar — domu na altar.“ Spodaj je zaznamovan popoln družbin naslov. Misel nabiralniku je ta, naj bi ta proseči otrok izprosil prav mnogo darov za našo šolsko družbo. Nabiralniki, 32 centimetrov visoki, bodo gotovo kinčali vsak prostor, kamor se postavijo. Bode naj to gostilna, ali trgovina ali privatna hiša. Izdelani so popolnoma umetnostno. S tako podobo je družba hotela vplivati tudi na estetičnost čutov našega ljudstva. Ker so družbo stali veliko, sklenil je vodstveni odbor, da naj se ob naročitvi za vsakega priloži svota 10 kron. Ostali bi pa tudi potem družbina last. Naročajo se pri družbinem vodstvu v Ljubljani.

Politični pregled.

Državni zbor. Zelo burni prizori se vrše sedaj v državni zbornici. V pondeljki seji, ko sta govorila glavna govornika pred vstopom v podrobno razpravo o volilni reformi, je vsenemec Stein obkladal slovenske poslance dr. Šusteršiča,

Šukljeja in dr. Ploja z obdolžitvami, kakor jih še ni bilo kmalu slišati v državni zbornici. Dr. Šusteršiču je očital, da je le-ta zahteval od uradnikov „Gospodarske Zveze“, da so sestavljali napačne bilance in druge take stvari, Šukljeju, da je z državnim denarjem popravil svojo grajščino, in dr. Ploju neki protinravni zločin. Vsi trije so mu odgovarjali in zavračali njegove trditve kot neosnovane in lažnive. Nato se je prešlo k podrobni razpravi. Vsa predloga se je razdelila v 13 skupin. O prvi skupini, ki obsega člena I. in II. nove postave, se je razpravljalo v torek in sredo. V I. členu se določa, da se smejo tudi člani gosposke zbornice voliti v poslansko zbornico, samo da morajo potem odločiti mandat v gosposki zbornici. V obeh zbornicah se ne more sodelovati. Manjšinski predlog češkega radikalca Choca, da se odpravi gosposka zbornica, je bil odklonjen. II. člen določa število poslancev in sicer 516 ter njih število posameznim deželam. Bilo je več manjšinskih predlogov, posebno za Galicijo, ki so bili vsi odklonjeni, kakor tudi italijanski predlog, da bi Dalmacija dobila še enega poslanca, ki naj bi bil Italijan. Slovenski liberalni poslanec Plantan, ki je svoj čas prijavil tudi izpreminjevalne predloge, se ni oglasil. V razpravi o drugi skupini (kdo ima pravico voliti in biti izvoljen), je predlagal socijalni demokrat Adler, da naj se odpravi dolžnost enoletnega bivanja v dotični občini. Ako bi se odklonil ta predlog, predlaga, da naj se določi čas bivanja v dotičnem volilnem okraju, ne pa samo v občini. Poslanec Choc predlaga, da naj se da volilna pravica tudi ženskam in določi čas stalnega bivanja le na 3 mesece. Glavni govornik, socijalni demokrat Pernerstorfer, je govoril proti določitvi enoletnega bivanja, na kar se je seja zaključila.

Svoboda volitev. Odsek za volilno reformo se sedaj posvetuje o določbah, s katerimi naj bi se zagotovila svoboda volitev. Sprejel se je člen 3, kateri določa, da se onega, ki ponuja, dá, ali obljublja volilcu kak premoženjski dobiček, in kdor ga sprejme, kaznuje s strogim zaporom od enega do šest mesecev.

Kanceljarski paragraf. Slovenski liberalni poslanec dr. Ferjančič je predlagal v odseku za volilno reformo, da naj se duhovnika, ki bi hotel vplivati na volilca s cerkvenimi kaznimi, obljubami ali pretenjem ali sploh zlorabo svoje cerkvene avtoritete, kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev ali globo od 50 do 1000 K. Ista kazen naj bi zadela tudi duhovnika, ki bi na mestu, posvečenem za službo božjo, izvrševal volilno agitacijo. Proti temu predlogu se je celo izjavil socijalni demokrat Adler, češ, da ni treba nikakih izjemnih določb.

Češka zmaga. Pri občinskih volitvah v Budjejevicah so Čehi po velikanskem naporu prvokrat prodrli v tretjem razredu s svojimi kandidati. Boj je bil hud, zato je zmaga tem lepša. Budjejevice štejejo okrog 40.000 prebivalcev in so bile edino večje mesto na češkem ozemlju, v katerem so izključno gospodovali Nemci.

Književnost in umetnost.

Zbornik civilno pravnih zakonov. V tiskarni J. Blasnika nasledniki v Ljubljani izide v nekaterih dneh zbornik civilno pravnih zakonov za dežele, zastopane v državnem zboru. — Ta zbornik, ki ga je sestavil s pomočjo nekaterih tovarišev c. k. dež. sod. svetnik dr. Edvard Volčič, obsega poleg sodnijskega pravilnika in civilno pravnega reda z uvodnima zakonoma, tudi vsa druga veljajoča določila, ki se stikajo s to stvarino. — Na dotičnih mestih so popolni odgovori justičnega ministrstva, vsi kasnejši ukazi in razpisi ter premnoga razsodila najvišjega sodišča. V zbornik so uvrščeni tudi zakoni o državnem in upravnem sodišču ter pridejana so določila o konzularnem sodstvu; pozvane so odločilne točke najnovjših zakonov: o šeku in o družbah z omejeno zavezo. Zbrani so prvič selilni redi vsega slovanskega juga tostranske državne polovice; mnogo zakonov in ukazov je prevedenih prvič na slovenski jezik. Knjigi se doda obširno stvarno kazalo, v katerega abecednem redu so tudi pravniški izrazi hrvatskega uradnega prevoda, v kolikor se bistveno razlikujejo od slovenskih. Knjiga obsega do 900 strani in ji bode tržna cena broširani 7 K; v platno vezani 8 K; predplačniki jo dobe broš. za 5 K 50 v; vezano za 6 K 50 v; poština stane posebej 50 v. — Izšla je z enako obliko v posebni knjižici: **odvetniška tarifa in sodne pristojbine** ter veljajoče jezikovne naredbes za okrožja nadsodišč: graškega, tržaškega i zadrškega. Knjigi, obsegajoči do 100 strani, je dodano posebno stvarno kazalo. Tej knjigi je tržna cena 1 K 80 v; s poštino 2 K; predplačniška cena je 1 K 40; s poštino 1 K 60 v;

ako se predplača skupno s zbornikom, pa ni posebne poštine.

Zitne cene

od 7. do 13. novembra 1906.

Po uradnem poročilu deželne vlade z dne 14. novembra.

Cene so za 80 litrov (bireu).

Zito in sočivje	Celovec		Beljak		Piberk		St. Vid		Trg		Velikovec		Volšperk		Žel. Kapla	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pšenica . . .			12	16			10	88							10	92
Rž	9	60	10	88			9	60							9	76
Ječmen			11	20											9	96
Ajda	7	90	14	40											9	16
Oves	5	02	7	04			5	60							4	48
Proso																
Pšeno	16		16	96											14	04
Turšica	7	40	9	60			8	96							11	52
Grah																
Leča																
Fizol, beli . . .																
„ rdeči															14	04

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovecu je izšel:

Anton Janežičev

nemško-slovenski slovar

(Deutsch-slovenisches Hand-Wörterbuch).

Četrty, predelani in pomnoženi natis

priredil Anton Bartel.

1905.

Dobiti je tudi

Anton Janežičev

slovensko-nemški slovar.

Tretji, predelani in pomnoženi natis

priredil France Hubad.

Cena vsakemu: mehko vezan K 6.—, trdo vezan z usnjatim hrptom K 7-20 (po pošti 30 vin. več).

Majhno posestvo

z mutnim mlinom v hiši, travnikom in gozdom, vse v bližini, je na prodaj. Več se izve pri Valentinu Štangel-nu, župnijskem cerkovniku v Kotmarivasi.

Izjava.

Jaz podpisani Jakob Gorjanc, posestnik na Primskovem pri Kranju, obžalujem, da sem Ivana Greizerja, posestnika in trgovca z vinom na Klancu pri Kranju, razžalil z neosnovanimi govoricami glede njegove trgovine. Pripadam, da nimam poštenosti Ivana Greizerja prav ničesar oporekati, in prekličem vse svoje žaljive besede, zaradi katerih me je pri sodišču v Kranju tožil.

Zahvaljujem se mu, da mi je na mojo prošnjo odpustil proti temu, da plačam dijaški kuhinji v Kranju 100 K in vse njegove stroške.

Jakob Gorjanc s. r.

Zalogo najfinejšega dvojno čiščenega

aparat-olja za večno luč

in v to svrhu rabljivih

Guillon-stenjev

kakor tudi fino kakovost

kadila

priporoča najceneje

Albin Novak,

trgovec v Sinčivasi. (Koroško.)

Razpošilja se tudi po železnici.

Mesarski pomočnik

pošten in priden, zmožen slovenskega in nemškega jezika, dobi trajno dobro službo pri

Ivanu Zrimec,

mesarju in gostilničarju na Bledu.

Poštne hran. račun št. 45.867.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,

uraduje vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, ob nedeljah pa od 8. do 12. ure dopoldne v lastni hiši št. 81.

Hranilne vloge obrestujejo se po

$$\frac{4}{2} \frac{1}{0} \frac{0}{0}$$

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod iz lastnega. Za nalaaganje denarja so tudi položnice poštno-hranilničnega urada na razpolago.

Posojila se dajejo na hipotekarni kredit po $5\frac{1}{4}\%$ in na osebni kredit pa po 6% . Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica ima tudi svojo

podružnico na Jesenicah

v Hrovatovi hiši št. 96.

Uraduje se vsak dan, kakor v centrali. Vsled otvoritve karavanske železnice se nudi Koroščem ugodna prilika za sigurno nalaaganje denarja.

Denarni promet v letu 1905 K 3,200.000. Stanje hranilnih vlog v letu 1905 K 1,877.859.

Svoji k svojim!
 Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo
„CROATIA“
 pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.
 Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.
 Vsa pojasnila daje:
glavni zastop „CROATIE“ v Celovcu
Valentin Jug, benediktinski trg št. 4.
 Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Koroške.

Lovske puške

 vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča
Peter Wernig,
 c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško.
 Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Ohranitev zdravja je v prvi vrsti odvisna od zdravega želodca.
 Vsakdo, ki nima teka, ki trpi na zgagi, slabi prebavi, zasliženjem želodca, zapečenosti in vsled tega na trudnosti in oslabljenju, ki ne more prenašati navadne hrane in po jedi toži vsled bolečin v želodcu, prenapoljenja, slabosti, napihnjenja, riganja, glavobola, in drugih želodčnih slabosti,
 rabi z najboljšim uspehom že desetletja kot „Marijacejske kapljice“ obče znane in priljubljene
Brady-jeve želodčne kapljice
 ki se izkažejo vsled svojega posebno tek vzbujajočega in želodec krepečega učinka povsod kot neprekosljive, kjer je treba okrepiti prebavila,
 kakor pri malokrvnosti in bledičnosti in prebolevanju po težkih boleznih, ker je od okrepitve teka odvisno zboljšanje splošnega položaja.
 Ker se pod imenom „Marijacejskih kapljic“ večkrat prodajajo posnetki, naj se zahtevajo vedno le Bradyjeve želodčne kapljice, katere imajo na zunanem omotu in navodu o porabi poleg Marijine slike s cerkvijo kot varstveno znamko tudi podpis *C. Brady*
 Najbolj varno pred posnetki pa je, ako se naravnost naroči pri edinem izdelovalcu C. Bradyjevi lekarni, Dunaj I., Fleischmarkt 1/385, odkoder se razpošilja šest steklenic za K 5.— ali tri dvojnate steklenice za K 4.50 franko in brez vseh drugih stroškov.

Zakonito zavarovano.
 Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.
 Edino pravi je
Thierryjev balsam
 le z zeleno znamko z nuno.
 Staroslaven neprekosljivo zoper motenje prebavljanja, krče v želodcu, koliko, prehlajenje (katar), prsne bolezni, influenco itd. itd.
 Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.
 Thierryjevo centifolijsko mazilo splošno znano kot „non plus ultra“
 za vse se tako zastarele rane, vnetja, poškodbe, ture in ulčesa vseh vrst. — Cena: 2 lončca K 3.00 franko razpošilja le proti predplači ali povzetju
 Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogiški Slatini.
 Knjižico s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.
 Dobiva se skoro v vseh lekarnah in medicinskih drogerijah.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. ap. veličanstva
XXV. c. kr. državna loterija
 za skupne vojaške dobrodelne namene.
 Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.889 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 512.880 kron.
Glavni dobitek iznaša
200.000 kron
 v gotovini,
 Žrebanje se vrši neprekljeno dne 20. decembra 1906.
 Ena srečka stane 4 krone.
 Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno.
 Srečke se pošljajo poštnine prosto.
 Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov.
 Oddelek za državno loterijo.
Loterijske številke od 10. novembra 1906.
 Trst 16 52 47 77 37
 Linc 55 2 34 86 82

Pozor! — Čitaj! — Pozor!
Slavonska biljevina
 napravljena iz najboljših gorskih zelišč, izvrstno in z najboljšim uspehom deluje proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, hripavosti, težkemu dihanju, astmi, pljučnemu katarju itd.
 Delovanje izvrstno, uspeh gotov.
Cena je franko na vsako pošto 2 stekleničici 3 K 40 vin., 4 stekleničice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se denar pošlje naprej.
 Manj kot 2 stekleničici se ne pošilja.
 Prosi se, da se naročuje samo naravnost pri
P. JURIŠIČU, lekarnarju
 v Pakracu, št. 58 (Slavonija).

Z najvišjega stališča
 sojeno, je
Ceres
 jedilna mast
 najboljša
 za pečenje, praženje, kuho.
 Tovarna hranil „Ceres“ razpisuje tekmovanje v kuharskih receptih z dobitki v skupnem znesku 15.000 K.
 Natančnejši pogoji se izvedo pri vsakem boljšem trgovcu brezplačno.

Trgovina z usnjem
A. Mehur
 v Celovcu, na novem trgu, poleg gostilne pri „Deteljici“ („Kleeblatt“),
 priporoča raznovrstno usnje po najnižjih cenah. Kupuje tudi surovo usnje in sprejema tisto v izdelovanje.

Stepalnica za sneg,
 Zajemalnik za cmoke,
 Mečkalnik za krompir,
 skupaj 25 kr.
 Obešalnik za brisačo,
 umetno izrezljan in s steklom izvezen,
 25 kr.

Svetniški kipi pod steklenim poklopi 15 cm visoki, prekrasni,
 25 kr.

Prevrat
 je povzročila v trgovskem svetu ogromna prodaja predmetov po 25 krajezarjev. Da omogočim tudi pokrajincanom nakup teh neverjetno cenih predmetov po 25 kr., sem izdal cenik z nekaj tisoči obrazcev teh 25 krajezarskih predmetov in tudi blaga po višji ceni.
 Ta cenik razpošiljam na željo vsakomur zastoj in poštnine prosto. Gotovo bode postale moj odjemalec.
Izvozna trgovina Herman Auer
 Dunaj, IX/2, Nussdorferstrasse 3—VI. (Krščanska tvrška.)

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu
Akcijski kapital K 2.000.000.
 Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
 Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.
 Promeo izdaja k vsakemu žrebanju.
Kolodvorska cesta št. 27.
 Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
 Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
 Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
 Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.
 Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spiljetu.
 Denarne vloge sprejema po
4 1/2 %
 in obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.